

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΩΝ
ΕΛΛΑΔΟΣ

-1980-

**ΟΜΙΛΙΑ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΚΕΕΕ & ΕΒΕΑ, κ. Κ. ΜΙΧΑΛΟΥ,
ΣΤΗΝ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΟΥ ΕΛΙΑΜΕΠ ΣΤΟ ΕΒΕΑ,
ΜΕ ΘΕΜΑ: «ΟΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΕΞΟΔΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ:
ΜΠΟΡΕΙ ΤΟ 2013 ΝΑ ΕΙΝΑΙ Η ΑΡΧΗ ΜΙΑΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ;»
25 Απριλίου 2013**

«Στις 23 Απριλίου συμπληρώθηκαν τρία χρόνια από την ημέρα που η Ελλάδα ζήτησε επισήμως την ενεργοποίηση του Μηχανισμού Στήριξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του ΔΝΤ.

Η υπογραφή του Μνημονίου, που συνόδευσε την παροχή αυτής της στήριξης, σηματοδότησε την αρχή μιας περιόδου επώδυνων αλλαγών στη χώρα. Μιας περιόδου που ανέτρεψε δεδομένα δεκαετιών και ταυτίστηκε με τη δραματική υποβάθμιση του επιπέδου ζωής της πλειοψηφίας των πολιτών.

Με αφορμή αυτή την επέτειο, είναι φυσικό να γεννιούνται μια σειρά από ερωτήματα, με κυριότερο το αν άξιζε όλη αυτή η προσπάθεια. Αν οι θυσίες που υπέστη η ελληνική κοινωνία είχαν κάποιο αντίκρισμα. Κι αν σήμερα, μετά από μια εφιαλτική τριετία, μπορούμε να μιλάμε για ανάκαμψη.

Η αλήθεια είναι ότι στο σημείο που είχε βρεθεί η ελληνική οικονομία, δεν υπήρχε εύκολος τρόπος για να εξυγιανθεί. Όμως, έγιναν λάθη τα οποία θα μπορούσαν και θα έπρεπε να είχαν αποφευχθεί.

Η επιβολή μέτρων εξοντωτικής λιτότητας σε μια οικονομία που βρισκόταν ήδη σε ύφεση, ήταν βέβαιο ότι θα οδηγούσε σε αδιέξοδο. Κι αυτό ήταν κάτι που όλοι οι φορείς της αγοράς είχαν επισημάνει από την αρχή. Εξίσου τραγικές αστοχίες υπήρξαν και στο επίπεδο της εφαρμογής. Όπου, αντί να δοθεί έμφαση στην προώθηση των μεταρρυθμίσεων, το βάρος έπεσε στις φορολογικές αυξήσεις και στις οριζόντιες περικοπές μισθών και συντάξεων.

Έτσι, ιδιαίτερα κατά τα δύο πρώτα χρόνια, το Μνημόνιο όχι μόνο δεν θεράπευσε τις αδυναμίες της ελληνικής οικονομίας, αλλά επιτέθηκε και στα ελάχιστα υγιή της κύτταρα. Αντί να αντιμετωπίσει τις χρόνιες ασθένειες του δημόσιου τομέα, στράφηκε ενάντια στον ιδιωτικό τομέα με ένα θανατηφόρο συνδυασμό υπερφορολόγησης, κατάρρευσης της ζήτησης και ασφυκτικού περιορισμού της ρευστότητας.

Το αποτέλεσμα ήταν να κλείσουν στο διάστημα αυτό δεκάδες χιλιάδες επιχειρήσεις και να χαθούν 900.000 θέσεις εργασίας.

Δ/νση: Ακαδημίας 6, 10671 Αθήνα, Τηλ: (210) 3387105 (-06), Fax: 36.22.320,

e-mail: keeuhcci@uhc.gr, <http://www.uhc.gr>

Η Ελλάδα διανύει φέτος την έκτη κατά σειρά χρονιά ύφεσης. Σύμφωνα με τις πιο μετριοπαθείς εκτιμήσεις, η σωρευτική μείωση του εθνικού ΑΕΠ την τελευταία πενταετία ξεπερνά το 20%.

Στο δημοσιονομικό τομέα τα πράγματα φαίνονται να πηγαίνουν καλύτερα, στο βαθμό που το έλλειμμα βαίνει μειούμενο και υπάρχει η προσδοκία επίτευξης πρωτογενούς πλεονάσματος εντός του 2013. Στα θετικά καταγράφεται επίσης και η σημαντική αποκλιμάκωση του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, που όμως κατά ένα μεγάλο μέρος της οφείλεται στη μειωμένη κατανάλωση.

Είναι σημαντικό να θυμόμαστε ότι οι όποιες θετικές επιδόσεις έχουν επιτευχθεί ως τώρα, στηρίζονται περισσότερο στις θυσίες των πολιτών και πολύ λιγότερο – έως καθόλου – στην αντιμετώπιση των διαρθρωτικών προβλημάτων της ελληνικής οικονομίας.

Είναι σημαντικό, γιατί επιβεβαιώνει ότι αυτή η συνταγή, εκ των πραγμάτων, δεν είναι διατηρήσιμη. Όχι μόνο γιατί δεν είναι κοινωνικά ανεκτή, αλλά και γιατί δεν μπορεί πλέον να αποδώσει – κάτι που έχει ήδη αποδειχθεί σε πολλές περιπτώσεις.

Η ελληνική οικονομία θα αποκτήσει υγιή δημοσιονομικά μεγέθη, όταν αρχίσει ξανά να παράγει εθνικό πλούτο. Γι' αυτό και η επιστροφή σε θετικούς ρυθμούς μεταβολής του ΑΕΠ συνιστά σήμερα τη μεγαλύτερη πρόκληση για τη χώρα μας.

Είναι ένας στόχος που δεν μπορεί να στηριχθεί σε παλιά μοντέλα.

Η ανάπτυξη, είτε το θέλουμε είτε όχι, δεν μπορεί πια να προέλθει από την κατανάλωση και τον υπερδανεισμό του κράτους.

Πρέπει, αντίθετα, να προέλθει από τις προσπάθειες και τις πρωτοβουλίες του ιδιωτικού τομέα. Από την κινητοποίηση νέων, εγχώριων και ξένων επενδύσεων. Από την παραγωγή διεθνώς εμπορεύσιμων και ανταγωνιστικών προϊόντων και υπηρεσιών.

Μόνο με τον τρόπο αυτό θα μπορέσει η οικονομία να βγει από την ύφεση και θα αρχίσει σταδιακά η αποκατάσταση του επιπέδου ζωής των πολιτών.

Για να αποδώσει αυτή η προσπάθεια, χρειάζεται να πληρούνται τρεις βασικές προϋποθέσεις:

- πολιτική και οικονομική σταθερότητα
- αποκατάσταση της ρευστότητας
- επιτάχυνση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων

Και στα τρία αυτά μέτωπα, οφείλουμε να αναγνωρίσουμε ότι υπήρξαν θετικές εξελίξεις το τελευταίο διάστημα. Όμως, σημαντικά προβλήματα παραμένουν.

Κατ' αρχήν στο θέμα της σταθερότητας:

Μετά από μια μακρά περίοδο αβεβαιότητας για το μέλλον της Ελλάδας στο κοινό νόμισμα, ο όρος grexit τείνει πλέον να εκλείψει.

Μετά από μια περίοδο πολιτικής έντασης, η χώρα διαθέτει κυβέρνηση με ευρεία κοινοβουλευτική στήριξη, από τρία κόμματα.

Μετά από ένα πολύμηνο θρίλερ διαπραγματεύσεων, διασφαλίστηκε η εκταμίευση μιας μεγάλης δανειακής δόσης και ολοκληρώθηκε η επαναγορά των ελληνικών ομολόγων, από την οποία προέκυψε καθαρή διαγραφή χρέους περίπου 20 δισ. ευρώ.

Ωστόσο, όπως επιβεβαιώθηκε και από τις πρόσφατες δραματικές εξελίξεις στην Κύπρο, η κατάσταση στην ευρωζώνη παραμένει εύθραυστη. Και το κόστος το πληρώνουν κυρίως οι οικονομίες του ευρωπαϊκού Νότου, οι οποίες θα εξακολουθήσουν για αρκετό καιρό να παλεύουν με την αβεβαιότητα.

Η σταθεροποίηση του κλίματος, τόσο στο εσωτερικό της χώρας όσο και στην ευρωζώνη, συνδέεται άμεσα και με το ζήτημα της ρευστότητας.

Δεν θα ήταν υπερβολή να πούμε ότι η επίλυση του συγκεκριμένου προβλήματος αποτελεί το κλειδί για να κινηθεί η οικονομία προς την κατεύθυνση της ανάκαμψης.

Θετική εξέλιξη στο μέτωπο αυτό αποτελεί η επικείμενη ολοκλήρωση της ανακεφαλαιοποίησης του τραπεζικού συστήματος. Πρόκειται για ένα σημαντικό βήμα, ώστε να αποκτήσουν ξανά πρόσβαση οι ελληνικές τράπεζες στις διεθνείς αγορές και να αντλήσουν κεφάλαια και ρευστότητα.

Στο μεταξύ όμως, χρειάζονται συγκεκριμένες παρεμβάσεις, ώστε να υπάρξει περισσότερο οξυγόνο στην οικονομία, η οποία εξακολουθεί να ασφυκτιά.

Τα προγράμματα που υλοποιούνται από την Πολιτεία, κυρίως με πόρους της ΕΤΕπ και του ΕΣΠΑ, είναι στη σωστή κατεύθυνση, αλλά προφανώς δεν αρκούν.

Μια κίνηση που μπορεί να έχει άμεσο αποτέλεσμα είναι να προχωρήσουν οι τράπεζες σε μειώσεις των επίσημων επιτοκίων τους, με στόχο να επιτύχουν τη μεγαλύτερη προσφορά τραπεζικών δανείων.

Και βεβαίως, θα πρέπει κάποια στιγμή να πάψουν τα παιχνίδια με την τραπεζική πίστη. Οι Ευρωπαίοι ηγέτες θα πρέπει επιτέλους να πάρουν αποφάσεις και να ξεκαθαρίσουν το τοπίο. Γιατί με τους μέχρι τώρα πειραματισμούς, τις δηλώσεις, τις διαψεύσεις και τις εναλλακτικές «διατυπώσεις» το μόνο που κάνουν είναι να κλονίζουν την εμπιστοσύνη των καταθετών και να υπονομεύουν της προοπτικές ανάπτυξης στην ευρωζώνη.

Η τρίτη βασική προϋπόθεση για την ανάκαμψη είναι η επιτάχυνση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και των πολιτικών που βελτιώνουν το επιχειρηματικό κλίμα στη χώρα.

Και στον τομέα αυτό, υπάρχουν θετικές εξελίξεις, όπως:

- η διαφανόμενη επιτάχυνση των αποκρατικοποιήσεων, μετά από μια μακρά περίοδο ακινησίας

Δ/νση: Ακαδημίας 6, 10671 Αθήνα, Τηλ: (210) 3387105 (-06), Fax: 36.22.320,

e-mail: keeuhcci@uhc.gr, <http://www.uhc.gr>

- η ρύθμιση για τη χορήγηση πενταετούς άδειας διαμονής σε υπηκόους τρίτων χωρών που προβαίνουν σε αγορά ακινήτων ύψους 250.000 ευρώ και άνω.
- η επικείμενη επανέναρξη της κατασκευής των μεγάλων συγχρηματοδοτούμενων οδικών αξόνων
- το ενδιαφέρον μεγάλων πολυεθνικών ομίλων να χρησιμοποιήσουν τον Πειραιά ως πύλη εισόδου στις αγορές της Ευρώπης.

Ωστόσο, υπάρχουν ακόμη τομείς στους οποίους οι μεταρρυθμίσεις καρκινοβατούν. Υπάρχουν ακόμη σοβαρά προβλήματα και εμπόδια τα οποία απαιτούν παρεμβάσεις.

Ένα από τα σημαντικότερα, είναι αυτό της φορολογίας.

Θα πρέπει επιτέλους να γίνει κατανοητό ότι δεν μπορούμε να μιλάμε για ανταγωνιστικότητα, επενδύσεις και θέσεις εργασίας, όσο δεν υπάρχει το κατάλληλο φορολογικό σύστημα.

Οι σοβαροί επενδυτές, πολύ περισσότερο από τις κρατικές επιδοτήσεις, αναζητούν ένα σταθερό και ευνοϊκό φορολογικό περιβάλλον. Και δεν θα έρθουν σε μια χώρα η οποία φορολογεί τις επιχειρήσεις δύο και τρεις φορές υψηλότερα σε σύγκριση με ανταγωνιστικούς προορισμούς. Δεν θα έρθουν σε μια χώρα όπου η φορολογική νομοθεσία αριθμεί δεκάδες χιλιάδες σελίδες και όπου οι διατάξεις και οι ρυθμίσεις αλλάζουν κάθε τρίμηνο.

Επίσης: δεν είναι δυνατόν να μειώνονται κατώτατοι μισθοί στο όνομα της ανταγωνιστικότητας και την ίδια στιγμή ο τομέας της μεταποίησης να «γονατίζει» εξαιτίας της φορολογίας και του υψηλού ενεργειακού κόστους - που σε πολλούς τομείς αγγίζει το 50% του συνολικού κόστους της παραγωγικής διαδικασίας, ξεπερνώντας το εργατικό.

Είναι ανάγκη να υπάρξουν άμεσα παρεμβάσεις, τόσο στο επίπεδο της έμμεσης φορολογίας – με μείωση του ΦΠΑ και των Ειδικών Φόρων Κατανάλωσης στα καύσιμα – όσο και της άμεσης φορολογίας των επιχειρήσεων. Η καθιέρωση ενός flat tax της τάξης του 15%, που έχει εξαγγελθεί ως πρόθεση από τον ίδιο τον Πρωθυπουργό, είναι ένα βήμα που θα αναβαθμίσει σημαντικά την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας.

Επίσης, θα πρέπει να υπάρξει επιτάχυνση των προσπαθειών σε μια σειρά από άλλους τομείς, όπως

- η ολοκλήρωση της απελευθέρωσης αγορών και επαγγελματιών
- η αποσαφήνιση του θεσμικού πλαισίου όσον αφορά τις χρήσεις γης
- η επιτάχυνση των διαδικασιών αδειοδότησης επενδύσεων
- η βελτίωση των διαδικασιών απονομής της δικαιοσύνης
- ο περαιτέρω περιορισμός της παρέμβασης του κράτους στην οικονομία

- και η αναβάθμιση της δημόσιας διοίκησης, ώστε να λειτουργεί ως αρωγός και όχι ως δυνάστης της επιχειρηματικότητας.

Οι μεταρρυθμίσεις αυτές, οφείλουν να συνδυαστούν με αποφασιστικές πολιτικές για τη στήριξη εξωστρεφών κλάδων και δραστηριοτήτων, που μπορούν να πρωταγωνιστήσουν στην ανάπτυξη αξιοποιώντας τα στρατηγικά πλεονεκτήματα της χώρας. Μεταξύ άλλων, στον τομέα της ενέργειας και των ΑΠΕ, στις εξαγωγές τροφίμων, στον τουρισμό με την ανάπτυξη νέων μορφών, στο διαμετακομιστικό εμπόριο και τα logistics, στον τομέα της κλινικής έρευνας και της παραγωγής φαρμάκων κ.ά.

Παρά τα προβλήματα που παραμένουν, είναι αλήθεια ότι για πρώτη φορά μετά από τρία χρόνια, έχουν αρχίσει να δημιουργούνται αμυδρές ελπίδες για την έξοδο από την κρίση.

Το αν θα επαληθευθούν στο αμέσως επόμενο διάστημα θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό από τους παράγοντες που προανέφερα.

Ο ρόλος των εταίρων μας είναι και θα εξακολουθήσει να είναι σημαντικός. Αυτό που περιμένουμε είναι να υπάρξουν περαιτέρω γενναίες κινήσεις για τη μείωση του ελληνικού χρέους, με σκοπό να διασφαλιστεί το κλίμα σταθερότητας – όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και συνολικά στην ευρωζώνη.

Ωστόσο, η πρόκληση που λέγεται οικονομική ανάκαμψη, βρίσκεται κυρίως στα δικά μας χέρια. Βρίσκεται στα χέρια του πολιτικού μας συστήματος, που οφείλει έστω και τώρα να κάνει το απαραίτητο βήμα μπροστά. Ένα βήμα μακριά από το λαϊκισμό, την ατολμία, την κοντόφθαλμη διαχείριση της πραγματικότητας.

Βρίσκεται στα χέρια της κοινωνίας, που καλείται να απαιτήσει τις αλλαγές που έχει ανάγκη ο τόπος, κλείνοντας τα αυτιά της σε όσους δεν κάνουν τίποτε άλλο παρά να τα χαϊδεύουν.

Ο δρόμος είναι ακόμη μακρύς και δύσκολος. Όμως, αν θέλουμε να οδηγηθούμε στην έξοδο από την κρίση, δεν έχουμε άλλη επιλογή από το να προχωρήσουμε μπροστά».